

“Kaverin puolesta kyselen” - palsta

Kysymys ja vastaus
palstamme jatkaa edellisen
lehden pentuteeman
ympärillä. Molempiin
tämäkertaisiin kysymyksiin
löytyy paljon lisää 1/25
lehden pentu- ja suhteen
luominen koiraan-jutuista,
kannattaa käydä myös
kertaamassa niitä!

MIKÄ ON PARASTA, MITÄ VOIT PENNULLE OPETTAA?

Tätä tuumattiin toimituskunnan kesken useammasta
kulmasta ja päädyimme kolmiosisaiseen vastaukseen.

Tärkeintä, mitä pennulle voi opettaa, on toimiva
luoksetulo eli tänne käsky. Se tekee elämästä pennun
kanssa helppoa ja pitää pennun hengissä monessa
tilanteessa.

Luoksetulon opettaminen aloitetaan yleensä
jo kasvattajan luona ja siitä jatketaan heti pen-
nun saavuttua uuteen kotiinsa ja oman ihmisensä
luo. Luoksetulo-opinnoissa keskeistä on miellyt-
tävyys. Pennulla on oltava riittävä motiivi totella.
Ruokapalkkaus ei perinteisesti kuulu paimenkoiran
koulutukseen, koska sitä ei pysty paimennusopin-
noissa käyttämään. Namit ovat kuitenkin varsin
käyttökelpoisia luoksetulon ja elämän perusasioiden
harjoittelussa, jos ja kun pentu on herkuista riittävän
kiinnostunut. Ennen kuin toimivaa luoksetuloa on
olemassa, sopivan pitkä naru koiran perässä auttaa.
Sen päässä ei saa olla silmukkaa tai solmuakaan,
joka voi tarttua johonkin kiinni! Paimenkoirat eivät
keskittyessään väistä autoja tai traktoreita ja jäävät
helposti alle. Tavallisin vahinko on, että pentu jää
traktorin alle, kun se on keskittynyt johonkin omaan
hommaansa. Tarha on pennun turvapaikka!

Parasta, mitä pennulle voi elämän perustaitojen
ja arkitottelevaisuuden lisäksi ja ohessa antaa, on
luottamus. Itseluottamus, että jännittävistäkin tilan-
teista voi selvittyä, että paimennettavat eläimet väistä-

vät ja että eläimiä ei menetetä. Jotta itseluottamusta
on mahdollista tukea, täytyy pennulla olla luottamus
ohjaajaan. Ohjaajan tulee olla turvallinen, reilu ja
auttaa aina pentua. Tämä tarkoittaa sitä, että suhte-
seen panostetaan ja uutta opiskellaan pennun ehdoil-
la. Paikkoihin ja tilanteisiin, jotka tuntuvat pennusta
liian jännittävilta, ei mennä väkisin. Tarjotaan uusia
asioita niin monta kertaa turvalliselta etäisyydeltä,
että rohkeus kasvaa kerta kerralta ja metri metriltä.
Ihminen kohtaa jännittävät vieraat ja tilanteet ennen
pentua.

Paimennusopintojen alussa on välttämätöntä,
että eläimet ovat hyvin koirattuja ja toimivat pen-
nulle loogisesti ja sopivan kevyesti, eivätkä suin
päin ryntäillen, vaikka pentu olisikin niistä hiukan
epäluotettavan oloinen. Paimennusta esitellään sel-
laisissa olosuhteissa, että eläimillä on riittävä tila
väistää ilman, että pentu menettää kontaktin eläim-
iin. Omistajan kannattaa ennakoida kaikenlaisia
vaaranpaikkoja, jotta pentu ei itse loukkaannu eikä
keskenkasvuinen innokas paimen loukkaa laiturille
karattuaan paimennettavia eläimiä.

Koirat tarvitsevat paljon monipuolista liikuntaa ja leikkiä. Olisi kuitenkin pystyttävä
havaitsemaan ja rajoittamaan esim. juoksemista, kun se muuttuu maaniseksi hulluudeksi.
Karjapaimenen Aekamoene Uuno ja Muscida's Bear Ielkin tuoksinassa. Kuva Pirjo Heikura

Välttämätöntä koiran toimimisen kannalta paimennuksessa on myös se, että ohjaaja on itse jollain lailla kärryillä ja kiinnostunut siitä, miten koira, paimennettavat ja paimennus toimii. Jos aikaa ja kiinnostusta ei ole, ei koira ole ratkaisu.

Uteliaisuus, oppimisen halu ja rohkeus heittäytyä itse esikoululaiseksi yhdessä koiran kanssa palkitsevat pitkässä juoksussa. Myös oppaiden lukeminen tai videoiden katsominen vievät aina eteenpäin. Koulutuksiin osallistuminen ja treenaaminen käytännössä saattavat olla hyvästä pohjatyöstä huolimatta alussa vaikeita ennen kuin mieli, kroppa ja ääni, eli kokonaisuudessaan viestintä eläinten ja koiran kanssa alkaa toimia oikein ja loogisesti. Mutta sitä palkitsevampaa onnistuminen ja oppiminen lopulta on!

MIKÄ ON PAHIN VIRHE, MINKÄ PENNUN KANSSA VOI TEHDÄ?

Pahinta on 'vapaa kasvatus', se, ettei pennulta vaadita mitään. Perusasioiden opettaminen koului koiran paitsi hyvälle tavoille, myös valmistavat sen oppimaan lisää ja kommunikoidaan ihmisen kanssa. Ilman rajoja kasvanut nuori koira on todella vaikea saada omaksumaan mitään jatkossakaan saati paimentamaan.

Jos paimenkoiran ottaa, on siihen panostettava erityisesti ensimmäisenä elinvuonna. Sille on annettava kahdenkeskeisiä hetkiä ihmisensä kanssa, joka pystyy silloin keskittymään 100 % pentuun. Paimenkoiran ohjaamisen kannattaa olla enemmän tynnyt-

tävää kuin kiihdyttävää. Niille ei voi suositella yhdessä tekemiseksi nouto- tai vetoleikkiä, sillä kepeistä, leluista ja palloista tulee silloin elinikäinen intohimo ja riesa. Omaehtoisesti koira saa tietysti leluilla leikkiä.

Mikäli pentu viettää koko elämänsä tarhassa muiden koirien kanssa, siitä voi kasvaa koirien koira, joka ei huomioi ihmistä. Tarhaelämä sinänsä on hyvä perusratkaisu, kunhan koiran elämässä on muutakin. Sisällä talossa yhdessä perheen kanssa elävällä koiralla riskinä on, että jatkuva osallistuminen kaikkeen ihmisten touhuun tuottaa koiralle liikaa tekemistä, ärsykettä ja hallittavaa. Koira tarvitsee paljon myös omaa rauhaa ja lepoa.

Pentu ei voi liehua yksin tai koiralaumassa valtoimenaan pihalla tai navetalla. Jos se onnistuisikin selviämään moisesta hengissä, se oppii, mitä oppii, ja kehittää aivan varmasti käyttäyksiä: muita koiria, kissoja, hevosia, rottia, lintuja, perhosia, paimennettavia eläimiä yksikseen, lentäviä lehtiä, pyöriä renkaita, liikkuvaa harjaa, lapiotavaa lunta, letkusta vuotavaa vettä, varjoja jne. Jos nämä omat toiminnot tyydyttävät sen paimennuskäyttäytymisen tarpeen, sillä ei ole enää motivaatiota paimentaa säädellysti ihmisen kanssa.

Juokseminen eri muodoissaan on myös monelle paimenkoiralle hyvin palkitsevaa. Esimerkiksi yksin pitkin metsiä tai ympäri rakennusta, kaverin kanssa taaksepäin katsoen, esteitä väistellen, jonkin liikkuvan ajoneuvon mukana tai ympäri omaa tarhaa juokseminen. Se on paitsi hengenvaarallista, toimii samalla tavoin työmotivaatiota alentaen kuin tarpeettomat käyttäyksetkin.

Nuori koira ei saa hillua omin päin eläimillä jo oman turvallisuutensa takia. Karjapaimenen Aekamoene Uno tutustuu varovasti tulevaan työpaikkaansa. Kuva Pirjo Heikura

Elämän perustaitojen ja arkitotelevaisuuden lisäksi on tärkeää luoda hyvä suhde, joka perustuu luottamukseen. On reilua antaa pennulle mahdollisuuksia oppia sen ympäristön tavoille, jossa se tulee elämään. Kuva Pirjo Vanhala